

Nota waardering en afschrijving 2011

Maart 2011

INHOUDSOPGAVE

1. ACTIVERING	5
1.1 Algemeen	5
1.2 Immateriële vaste activa	5
1.3 Materiële vaste activa	5
1.4 Financiële vaste activa	6
1.5 Activeren versus (groot) onderhoud.....	6
1.6 Kleine investeringen	7
2. WAARDERING	7
2.1 Immateriële en materiële vaste activa.....	7
2.2 Financiële vaste activa	7
3. AFSCHRIJVING	7
3.1 Algemeen	7
3.2 Wettelijke voorschriften.....	7
3.3 Afschrijvingsbasis	8
3.4 Restwaarde	8
3.5 Afschrijvingsmethode.....	8
3.6 Afschrijvingstermijn.....	8
4. RENTEBEREKENING	9
5. INGANGSDATUM	9
6. WIJZIGINGEN T.O.V. VOORGAANDE NOTA	9
6.1 Activeringsbeleid	9
6.2 Afschrijvingsbeleid.....	9
BIJLAGE 1 Afschrijvingstabel algemeen	11
BIJLAGE 2 Afschrijvingstabel Brandweer	13

1. ACTIVERING

1.1 Algemeen

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft voor dat bij gemeenten een stelsel van baten en lasten wordt gehanteerd.

Op de exploitatie van een bepaald boekjaar mogen dus slechts uitgaven drukken die op dat jaar betrekking hebben.

Daarom moeten uitgaven voor zaken met meerjarig nut in beginsel worden geactiveerd en op de balans tot uitdrukking worden gebracht. Bij activering draait het dus om de vraag of uitgaven meerjarig nut hebben en in welke gevallen dergelijke uitgaven (moeten/mogen) worden geactiveerd en dus als vaste activa worden beschouwd. Omdat tekorten geen meerjarig nut hebben mogen deze niet geactiveerd worden maar moeten ze in één keer ten laste van het eigen vermogen worden gebracht.

Op het moment dat een investering is afgeschreven zal dat veelal betekenen dat de investering ter vervanging op het investeringsplan zal zijn opgevoerd.

Vervanging moet echter geen automatisme zijn. Het is heel goed mogelijk dat de investering dan nog wel een tijdje mee kan. In de praktijk betekent dit dat aangetoond zal moeten worden wat de technische of economische noodzaak tot vervanging is, ongeacht het feit dat een investering is opgenomen in de meerjarenbegroting. Omgekeerd kan iets natuurlijk ook aan vervanging toe zijn terwijl de investering nog niet geheel afgeschreven is; ook dit dient aangetoond te worden. In dat geval dient de restant boekwaarde afgeboekt te worden bij vervanging.

In het BBV (artikel 33) wordt bij de vaste activa onderscheid gemaakt in immateriële vaste activa, materiële vaste activa en financiële vaste activa. Dit onderscheid is van belang bij de beantwoording van de vraag of bepaalde uitgaven al dan niet mogen/moeten worden geactiveerd.

1.2 Immateriële vaste activa

In het BBV worden deze gedefinieerd als:

- a. Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio;
- b. Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief.

ad a. Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio

Op grond van het BBV mogen deze kosten worden geactiveerd. In de toelichting op het BBV wordt echter aanbevolen om deze kosten, zeker als deze relatief van geringe omvang zijn, niet te activeren.

De gemeente Dalfsen brengt deze kosten in het jaar waarin ze worden gemaakt in één keer ten laste van het eigen vermogen.

ad b. Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief

Deze kosten maken dus geen onderdeel uit van de uiteindelijke investering, maar worden apart geactiveerd met een maximum afschrijvingsduur van 5 jaar.

Op grond van het BBV (artikel 60) mogen deze kosten alleen worden geactiveerd, als:

1. Het voornemen bestaat het actief te gebruiken of te verkopen;
2. De technische uitvoerbaarheid om het actief te voltooien vaststaat;
3. Het actief in de toekomst economisch of maatschappelijk nut zal genereren;
4. De uitgaven die aan het actief zijn toe te rekenen betrouwbaar kunnen worden vastgesteld.

Als niet aan de hiervoor genoemde verplicht gestelde voorwaarden wordt voldaan mogen de kosten van onderzoek en ontwikkeling voor plannen dus niet worden geactiveerd, maar moeten deze in één keer ten laste van de exploitatie worden gebracht.

1.3 Materiële vaste activa

Voor het al dan niet mogen/moeten activeren wordt in het BBV bij de materiële vaste activa onderscheid gemaakt in:

- a. Investerings met een economisch nut;
- b. Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

ad a. Investerings met een economisch nut

Op grond van artikel 59 van het BBV moeten alle investeringen met een economisch nut worden geactiveerd. Het betreft hier investeringen in zaken die verhandelbaar zijn en/of kunnen bijdragen aan het genereren van middelen.

Een uitzondering hierop is gemaakt voor kunstvoorwerpen met een cultuurhistorische waarde (bijv. schilderijen); die mogen niet worden geactiveerd.

ad b. Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut

Op grond van artikel 59, lid 4 van het BBV mogen investeringen met een maatschappelijk nut worden geactiveerd. Daarbij geldt de beperking dat dit alleen mag bij investeringen in de openbare ruimte, zoals investeringen in bijvoorbeeld wegen, bruggen en plantsoenen. Dit heeft niet de voorkeur omdat het niet bijzonder bijdraagt aan het inzicht in de financiële positie van gemeenten.

Worden dergelijke investeringen wel geactiveerd, omdat ze anders niet gedaan kunnen worden, dan is het wenselijk deze investeringen zo snel mogelijk af te schrijven. Dit is de reden dat op deze investeringen reserves in mindering mogen worden gebracht en er ook resultaatafhankelijk op mag worden afgeschreven. De geraamde- c.q. gerealiseerde resultaten moeten duidelijk zichtbaar worden gemaakt in het resultaat voor en na bestemming.

1.4 Financiële vaste activa

Het BBV (artikel 36) verstaat hieronder:

- a. Kapitaalverstrekkingen aan:
  1. deelnemingen;
  2. gemeenschappelijke regelingen;
  3. overige verbonden partijen;
- b. Leningen aan:
  1. woningbouwcorporaties;
  2. deelnemingen;
  3. overige verbonden partijen;
- c. Overige langlopende geldleningen;
- d. Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer;
- e. Bijdragen aan activa in eigendom van derden.

Ad a t/m d

De onder deze punten genoemde zaken moeten altijd worden geactiveerd.

Ad e

Een voorbeeld van de onder dit punt genoemde activa is een bijdrage-ineens van de gemeente in de kosten van een clubgebouw.

Op grond van het BBV (artikel 61) mogen dergelijke uitgaven voortaan alleen worden geactiveerd als aan de volgende vier voorwaarden wordt voldaan:

1. Er is sprake van een investering door een derde;
2. De investering draagt bij aan de publieke taak;
3. De derde heeft zich verplicht tot het daadwerkelijk investeren, op een wijze zoals is overeengekomen;
4. De bijdrage kan worden teruggevorderd als de derde in gebreke blijft of de gemeente kan anders recht doen gelden op activa die samenhangen met de investering.

1.5 Activeren versus (groot) onderhoud

Bij de beantwoording van de vraag of bepaalde kosten wel of niet moeten worden geactiveerd, is het van belang om te weten wat onder (groot) onderhoud wordt verstaan. De gemeente Dalfsen hanteert de volgende onderverdeling:

Klein onderhoud

Klein onderhoud keert jaarlijks terug. Deze kosten komen ten laste van de exploitatie.

Groot onderhoud

Bij groot onderhoud gaat het om zaken die één keer in de zoveel jaar moeten gebeuren.

Bijvoorbeeld het volledige (buiten)schilderwerk van een gebouw. Dit soort kosten wordt, conform BBV-regelgeving, niet geactiveerd. De gemeente Dalfsen heeft voor deze kosten een voorziening gevormd.

1.6 Kleine investeringen

Kosten die voldoen aan alle voorwaarden om als investering te worden behandeld maar van een "kleine" omvang zijn worden in het jaar van de investering volledig afgeschreven.

Dit om te voorkomen dat er relatief hoge beheerskosten moeten worden gemaakt. Hierbij wordt de investeringsgrens van € 10.000 gehanteerd.

<u>Uitgangspunt</u>

Investeringsgrens tot € 10.000 niet activeren.
--

2. WAARDERING

2.1 Immateriële en materiële vaste activa

Voor de waardering van immateriële en materiële vaste activa gelden eenduidige regels.

In het BBV (artikel 63, lid 1) is bepaald dat activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs of de vervaardigingsprijs (exclusief compensabele BTW).

De verkrijgingsprijs bestaat volgens het BBV uit de inkoopprijs en de bijkomende kosten.

De vervaardigingsprijs bestaat uit de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, die aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. Ook kunnen hierin een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente over het tijdvak dat aan de vervaardiging van dat actief wordt gewerkt worden opgenomen. Toerekenen van rente gebeurt met name bij grondexploitaties (uitbreidingsplannen e.d.)

Op basis van het BBV is het dus toegestaan om, behalve de directe kosten zoals leveringen door derden en de kostprijs van bijvoorbeeld in te brengen eigen grond, ook personeels-, overhead- en rentelasten in de vervaardigingsprijs op te nemen.

2.2 Financiële vaste activa

Op grond van het BBV moeten alle financiële activa, met uitzondering van bijdragen aan activa in eigendom van derden, tegen de nominale waarde worden gewaardeerd en op de balans worden verantwoord.

Voor de bijdragen aan activa in eigendom aan derden geldt dat deze tegen de historische kostprijs worden gewaardeerd.

3. AFSCHRIJVING

3.1 Algemeen

Afschrijving is het in de boekhouding tot uitdrukking brengen van de waardevermindering van een goed, dat als een investering is geactiveerd. De afschrijving op de investering komt ten laste van de jaarlijkse exploitatie; op deze manier wordt ook het meerjarig nut van de investering zichtbaar gemaakt.

3.2 Wettelijke voorschriften

- a. De afschrijvingen geschieden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar (artikel 64, lid 1);
- b. Slechts om gegronde redenen mogen de afschrijvingen op andere grondslagen dan in het voorafgaande begrotingsjaar geschieden (artikel 64, lid 2);
- c. Op vaste activa met een beperkte gebruiksduur wordt jaarlijks afgeschreven volgens een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur (artikel 64, lid 3);
- d. De afschrijvingstermijn van kosten van het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio mag maximaal gelijk zijn aan de looptijd van de nieuw af te sluiten lening (artikel 64, lid 5);
- e. De afschrijvingstermijn van kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief ten hoogste vijf jaar mag zijn (artikel 64, lid 6);
- f. Naar verwachting duurzame waardeverminderingen van vaste activa onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar worden afgeboekt (in artikel 65, lid 1);

- g. Een actief dat buiten gebruik wordt gesteld wordt op het moment van buiten gebruikstelling afgewaardeerd, dus vervroegd afgeschreven, als de restwaarde lager is dan de boekwaarde (artikel 65, lid 3).

Tenslotte is bepaald in het BBV dat niet wordt afgeschreven op gronden en terreinen omdat dergelijke activa geen beperkte gebruiksduur hebben. Dit geldt niet voor ondergrond van wegen, fietspaden e.d. waarop wel mag worden afgeschreven.

3.3 Afschrijvingsbasis

In het BBV (artikel 63, lid 1) is verplicht voorgeschreven dat investeringen worden gewaardeerd op basis van de historische kostprijs, dus de werkelijke verkrijging- of vervaardigingsprijs. De consequentie daarvan is dat ook op deze basis moet worden afgeschreven.

In het BBV wordt ook hier onderscheid gemaakt in investeringen met een economisch nut en investeringen met een maatschappelijk nut in de openbare ruimte.

De afschrijvingsvariant waarbij zowel bijdragen van derden als reserves in mindering op de investeringen worden gebracht mag alleen worden toegepast bij investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut.

Bij investeringen met een economisch nut mogen alleen nog de van derden verkregen bijdrage(n) in mindering worden gebracht.

3.4 Restwaarde

Bij gemeenten is het in het algemeen niet gebruikelijk om bij het bepalen van de hoogte van de afschrijving rekening te houden met een in te schatten restwaarde van het actief aan het einde van de gebruiksduur. Bij inruil of verkoop wordt een restwaarde als een incidentele inkomst in de exploitatie verantwoord.

Bij enkele tractiemiddelen (auto's, tractoren) daarentegen wordt momenteel wel rekening gehouden met een eventuele restwaarde. Waar dit gebeurt zal dit in het investeringsplan concreet aangegeven worden.

3.5 Afschrijvingsmethode

In artikel 51 van het BBV is onder meer bepaald dat "In de toelichting op de balans wordt aangegeven volgens welke methode de afschrijvingen worden berekend."

Het BBV laat de gemeenten vrij in de keuze van afschrijvingsmethodiek.

De gemeente Dalfsen schrijft af volgens de methode van lineaire afschrijving. Dat wil zeggen afschrijving op basis van een vast bedrag per jaar. Bij deze methode blijven de afschrijvingslasten gelijk, terwijl de rentelasten en daardoor ook de totale kapitaallasten in de loop van de gebruiksperiode geleidelijk afnemen.

Vanuit het verleden zijn nog enkele investeringen actief die op annuïteitbasis worden afgeschreven.

3.6 Afschrijvingstermijn

3.6.1 Algemeen

De te hanteren afschrijvingstermijn voor een bepaald actief is op grond van het BBV (artikel 64, lid 3) afhankelijk van de verwachte toekomstige gebruiksduur.

Die gebruiksduur kan zijn:

1. De technische gebruiksduur. Hierbij draait het om de vraag hoe lang het actief technisch mee gaat (bijvoorbeeld een vrachtauto);
2. De economische gebruiksduur. Hierbij draait het om de vraag wanneer een actief economisch verouderd is (bijvoorbeeld een computer).

De afschrijvingstermijnen worden gebaseerd op de kortste van de onder 1 en 2 genoemde gebruiksperiodes.

3.6.2 Afschrijvingstabel

Bij de afschrijvingstermijnen in de afschrijvingstabel, die als bijlage 1 onderdeel uitmaakt van deze nota, is rekening gehouden met de hiervoor genoemde uitgangspunten en zijn de wettelijke en andere voorschriften in acht genomen.

Voor het brandweermateriaal conformeren wij ons aan de afschrijvingstermijnen van de Nederlandse Vereniging voor Brandweertzorg en Rampenbestrijding (N.V.B.R.). De reden hiervoor is het gezamenlijk inkopen van dit materiaal in regioverband.

Via afschrijving wordt de (ingeschatte) waardevermindering tot uitdrukking gebracht. Het is niet juist om al af te schrijven als het actief nog niet beschikbaar is. Voorgesteld wordt om te starten met afschrijven over de boekwaarde van het actief op 1 januari van het jaar mits de investering voor het grootste deel is afgerond.

Uitgangspunten

Afschrijven over de boekwaarde van het actief op 1 januari van het jaar mits de investering voor het grootste deel is afgerond.

4. RENTEBEREKENING

Voor de berekening van de rentecomponent van de kapitaallasten wordt een rekenrente (renteomslagpercentage) gehanteerd, die mede afhankelijk is van de rente die aan de reserves wordt toegerekend, de rente op bestaande leningen en de rentevisie voor de komende jaren.

Met de toegerekende rente worden de rentekosten van de gemeente (over zowel de externe als de interne financieringsmiddelen) omgeslagen over de boekwaarde van de investeringen van de gemeente. Bij de toepassing van de rekenrente kan er een verschil bestaan tussen de werkelijke rentekosten en de omgeslagen rente.

Als voor de kapitaallasten van een investering een bestemmingsreserve is gevormd, wordt met een vast rentepercentage gerekend.

Uitgezonderd zijn de investeringen die gedaan zijn in de vorm van aan derden verstrekte leningen. De toerekening hiervan gebeurt tegen hetzelfde percentage als het percentage van de betreffende leningsovereenkomst

Een eventueel ander uitgangspunt zal gemotiveerd worden aangegeven en aan de raad worden voorgelegd.

5. INGANGSDATUM

Deze nota waardering en afschrijving vaste activa wordt voor het eerst toegepast bij de jaarrekening 2011 en de begroting 2012.

6. WIJZIGINGEN T.O.V. VOORGAANDE NOTA

6.1 Activeringsbeleid

Investeringen tot € 10.000 niet activeren;

6.2 Afschrijvingsbeleid

Afschrijven over de boekwaarde van het actief op 1 januari van het jaar mits de investering voor het grootste deel is afgerond.

BIJLAGE 1**Afschrijvingstabel algemeen****1. Immateriële activa.**

<u>Omschrijving</u>	<u>Afschr.term.</u>
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	0-5
Overige Immateriële vaste activa	5

2. Materiële activa.

<u>Omschrijving</u>	<u>E/M*</u>	<u>Afschr.term.</u>
<u>Grond en terreinen</u> (m.u.v. ondergrond van wegen, fietspaden e.d.)	E	0
<u>Woonruimten</u>	E	40
<u>Bedrijfsgebouwen:</u>		
<u># Scholen, openbare en bijzondere (excl. grond)</u>		
- Nieuwbouw, vervangende nieuwbouw, permanente uitbreiding, aankoop bestaand permanent gebouw, vervanging hellende daken (dakpannen, goten, dakranden), vervanging riolering, algehele vervanging (radiatoren, cv-leidingen, convectoren) en herstel constructiefouten.	E	40
- Onderhoud aan platte daken (vervangen bitumen dakbedekking, dakranden en daklichten), buitenbergingen(vervangen dak, rijwielberging en rijwielstaanders), vervanging erfafscheiding, vervanging bestrating, algehele vervanging binnen- en buitenkozijnen en deuren.	E	20
- Noodbouw of uitbreiding noodbouw	E	15
- Aankoop noodlokalen, verplaatsing noodlokalen, herstel of vervanging van schade gebouwen.	E	5-10
<u># Overige bedrijfsgebouwen (incl. sporthal en gymzalen)</u>		
- Oorspronkelijke bouw	E	40
- Verbouwing en uitbreiding	E	25
- Overige investeringen (o.a. inventarissen)	E	10
- Zwembad (bouw/verbouw)	E	20
<u>Grond-, weg- en waterbouwkundige werken</u>		
- Waterwerken	M	10-15-25
- Wegen, straten, pleinen, trottoirs (incl. ondergrond)	M	10-15-25
- Openbare verlichting	M	10-15-25
- Groen en plantsoenen	M	10-15-25
- Rioleringen	E	10-15-25
- Riolering randvoorzieningen	E	10-15-25
- Riolering buitengebied	E	35
- Parkeerterreinen	E	10-15-25
- Speelvoorzieningen	E	10-15-25
- Overige		10-20
<u>Vervoermiddelen</u>		
- Auto's en tractoren	E	6-10

<u>Omschrijving</u>	<u>M/E</u>	<u>Afschr.term.</u>
<u>Machines, apparaten en installaties</u>		
- Telefooncentrale	E	10
- Werktuigen en gereedschappen	E	5-10
- Maaimachines	E	6-10
- Personal computers	E	5
- Overige automatiseringsapparatuur (incl.software)	E	5
- Overige	E	10

Overige materiële vaste activa:

Scholen:

- 1e inrichtingen met meubelen en onderwijsleerpakket E 20
van permanente en tijdelijke schoolgebouwen, lokalen,
onderwijsruimten.

Verkeersregelininstallaties, bewegwijzering, M 10
verkeersborden,overige verkeersmaatregelen
Aanleg sportveld M 25
Alle overige vaste activa 20

3. Financiële vaste activa

<u>Omschrijving</u>	<u>E/M</u>	<u>Afschr.term.</u>
<u>Bijdragen aan activa van derden</u>		
- Investeringsubsidies gebouwen		40
- investeringsubsidies wegen		25
- Alle overige investeringsubsidies		10
Leningen woningbouw corporatie		-
Overige langlopende leningen		-
Aandelen in gem. regelingen		-

* E = economisch nut; M = maatschappelijk nut

BIJLAGE 2

Afschrijvingstabel Brandweer

1. brandveiligheidsvoorzieningen

1.1 verbindingsmiddelen	
verbindingsmiddelen C2000 alarmontvangers	3
verbindingsmiddelen C2000 portofoons	5
verbindingsmiddelen C2000 mobilofoons	7
1.2 meetapparatuur	5
1.3 verlichtingsvoorzieningen	10
1.4 hydraulische redmiddelen	10
1.5 hefmiddelen	8
1.6 bekapping (incl.watervoerende armaturen)	15
brandslangen, straalpijpen e.d. (koppelen aan afschr.termijn voertuig)	
1.7 uitrukkleding (compleet)	5
1.8 uniformen	5
1.9 dienstkleding	5 bij grote vervangingsinvesteringen
1.10 ademluchtapparatuur	8 toestel, masker en fles
1.11 chemicaliënpakken	5 chemiepak en gaspak
1.12 ademluchtvlustation	10 compressor, vulbalk, cascadesyst.
1.13 reinigings en testappartuur tbv ademlucht	8 testapp., wasmachine en droogkast
1.14 valbeveiliging	7
1.15 klim en hijsmiddelen	10
1.16 brandput	50 nieuw PVR
1.17 pomp (vast/mobiel)	15 nieuw PVR
1.18 duikpakken, uitrusting	5 nieuw PVR
1.19 duikapparatuur	7 nieuw PVR

2. voertuigen

2.1 personenauto's	5
2.2 bestelauto's	7
2.3 haakarmvoertuig/containers	15
2.4 autospuit/tankautospuit vrijwilligers	15
2.4 autospuit/tankautospuit beroeps	10
2.5 motorspuit aanhanger	15
2.6 motorspuit draagbaar	10
2.7 autoladder/hoogwerker vrijwilligers	15
2.8 autoladder/hoogwerker beroeps	10
2.9 hulpverleningswagen (groot) vrijwilligers	15
2.10 hulpverleningswagen (groot) beroeps	10
2.11 tankwagen	15

3. machines, werktuigen en apparatuur

3.1 machines, werktuigen en apparatuur	15
specifiek (zaagmachines, kolomboormachines, hogedrukreiniger e.d.)	
3.2 machines, werktuigen en apparatuur	20
hoogwaardig (hefbrug, draaibanken e.d.)	
3.3 inrichting	15
tafels, kasten en stellingen e.d.	

4. overige kosten te verwaardigen

- 4.1 kosten begeleiding/toezicht door eigen personeel
het afschrijvingspercentage is een gemiddelde van de diverse afschrijvingscomponenten van de investering. Betreft eigen loonkosten + opslag overhead
- 4.2 kosten begeleiding/toezicht door derden
het afschrijvingspercentage is een gemiddelde van de diverse afschrijvingscomponenten van de investering.

4.3 onderzoeks-/ontwikkelings-/voorbereidingskosten

wanneer betreffende kosten te koppelen zijn aan een specifieke investeringscomponent, geldt het afschrijvingspercentage van de betreffende component, anders de verschillende afschrijvingspercentages van de verschillende componenten middelen

(voorbeeld: bouwprojecten: afschrijving kosten architect cf. de afschrijvingsduur van het gebouw (casco))